

VIỆN NGHIÊN CỨU QUẢN LÝ KINH TẾ TRUNG ƯƠNG

Địa chỉ : 68 Phan Đình Phùng- Quận Ba Đình –Hà nội, Việt Nam

Điện thoại : 84-4-38.437.461 - Fax: 84-4-38456795

Trang chủ : <http://www.ciem.org.vn>

ĐIỀU KHOẢN THAM CHIẾU (TOR)

TUYỂN DỤNG CHUYÊN GIA TƯ VẤN HỖ TRỢ THỰC HIỆN NGHIÊN CỨU “THỨC ĐẨY ĐỔI MỚI SÁNG TẠO XANH TRONG DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA Ở VIỆT NAM”

1. Bối cảnh và sự cần thiết

Đổi mới sáng tạo giúp doanh nghiệp giảm sự phụ thuộc vào nguồn nguyên liệu thô, tăng hiệu quả sản xuất kinh doanh, giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường và phát triển kinh doanh bền vững. Đổi mới sáng tạo là chìa khóa để đảm bảo đồng thời mục tiêu tăng trưởng kinh tế và bảo vệ môi trường (David Hémous, 2021; Alexandra Rusu et al 2021)¹.

Đổi mới sáng tạo xanh (green innovation) giúp nâng cao năng lực cạnh tranh và trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp trong việc bảo vệ môi trường và thích ứng với biến đổi khí hậu. Doanh nghiệp đổi mới sáng tạo xanh thực hiện đổi mới sản phẩm và quy trình, tăng năng suất và tối ưu hóa lợi nhuận, hướng tới tăng trưởng xanh và phát triển bền vững.

Chính sách của chính phủ có vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy đổi mới công nghệ xanh (Guancen Wu et al, 2022)². Chính sách hỗ trợ doanh nghiệp đổi mới sáng tạo xanh tạo thêm động lực để doanh nghiệp đầu tư đổi mới công nghệ nhằm sử dụng hiệu quả tài nguyên, năng lượng sạch, chuyển sang sản xuất hàng hóa xanh hơn.

Đổi mới sáng tạo là từ khóa của Việt Nam từ năm 2016 và đã được thể hiện trong Chiến lược phát triển quốc gia, trong kế hoạch hành động của chính phủ, trong các hoạt động hợp tác quốc tế, thu hút đầu tư, hoạt động nghiên cứu. Theo báo cáo xếp hạng Chỉ số đổi mới sáng tạo toàn cầu (GII) do WIPO công bố, năm 2022 Việt Nam xếp thứ 48/132 quốc gia. Việt Nam tiếp tục giữ thành tích vượt

¹ Alexandra Rusu, Esther Mot, Arjan Trinks (2021). Green innovation policies: a literature and policy review. CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis.

² Guancen Wu, Qian Xu, Xing Niu, and Li Tao (2022). How Does Government Policy Improve Green Technology Innovation: An Empirical Study in China

trội năm thứ 12 liên tiếp, duy trì vị trí top 3 nền kinh tế đổi mới sáng tạo hàng đầu trong các quốc gia có thu nhập trung bình thấp (WIPO, 2022).

Tăng trưởng xanh và phát triển bền vững cũng là mục tiêu của Việt Nam trong nhiều năm qua. Tại Hội nghị thượng đỉnh về biến đổi khí hậu của Liên Hợp Quốc năm 2021 (COP26), Việt Nam cam kết mạnh mẽ với cộng đồng quốc tế về việc đạt mức phát thải ròng bằng “0” vào năm 2050 và lộ trình cắt bỏ nhiệt điện than, thay thế bằng các nguồn năng lượng tái tạo và năng lượng sạch.

Việt Nam cũng đã ban hành Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030 (Quyết định số 882/QĐ-TTg ngày 22/5/2022 của Thủ tướng Chính phủ). Tại nhiệm vụ số 5.1 “Đẩy mạnh tăng trưởng xanh dựa trên đầu tư cho khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo”, Bộ Kế hoạch và Đầu tư được giao chủ trì “Xây dựng, hoàn thiện chính sách thúc đẩy hệ sinh thái đổi mới sáng tạo, phát triển doanh nghiệp, khởi nghiệp theo hướng xanh và ban hành hướng dẫn triển khai. Khuyến khích áp dụng mô hình quản trị chuỗi cung ứng tiên tiến, đáp ứng các mục tiêu tăng trưởng xanh đối với doanh nghiệp trong ngành sản xuất”. Theo phân công của Bộ Kế hoạch và Đầu tư (Quyết định số 182/QĐ-BKHĐT ngày 27/2/2023), Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương (CIEM) là cơ quan chủ trì thực hiện nhiệm vụ thúc đẩy kinh tế số, thúc đẩy ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. CIEM đồng thời là cơ quan chủ trì thực hiện báo cáo cơ chế chính sách ưu đãi, khuyến khích đầu tư tư nhân cho tăng trưởng xanh (trình Thủ tướng Chính phủ), báo cáo tình hình và kết quả thực hiện Quyết định số 2289/QĐ-TTg ngày 31/12/2020 của Thủ tướng Chính phủ Ban hành Chiến lược quốc gia về Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đến năm 2030.

Bên cạnh những kết quả đạt được, Việt Nam vẫn đang phải đối mặt với nhiều thách thức trong việc thúc đẩy đổi mới sáng tạo và tăng trưởng xanh. “Đổi mới xanh” chưa được đề cập chính thức trong khung pháp lý và chính sách của Việt Nam, có rất ít nghiên cứu được thực hiện về “đổi mới xanh” ở Việt Nam nói chung và đổi mới xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa nói riêng.

Doanh nghiệp nhỏ và vừa chiếm 98% tổng số doanh nghiệp Việt Nam, có thể coi là một trong những chủ thể chính trong quá trình chuyển đổi xanh quốc gia. Tuy nhiên, các doanh nghiệp nhỏ và vừa đang phải đối mặt với những thách thức với nguồn lực tài chính và khả năng công nghệ hạn chế. Nhận thức của doanh nghiệp về đổi mới xanh, sản xuất xanh, công nghệ xanh và chuyển đổi xanh còn chưa đầy đủ. Do đó, thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam có ý nghĩa quan trọng đối với sự phát triển kinh tế bền vững và tăng trưởng xanh của Việt Nam.

Trên cơ sở đó, được sự hỗ trợ của Đại sứ quán Đan Mạch tại Việt Nam, Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương thực hiện nghiên cứu “Thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam” nhằm đánh giá

thực trạng đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa và đưa ra các khuyến nghị cho các nhà hoạch định chính sách.

2. Mục tiêu nghiên cứu

Mục tiêu tổng quát của nghiên cứu:

Rà soát và phân tích thực trạng đổi mới sáng tạo xanh trong các doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam, đồng thời đưa ra các khuyến nghị chính sách nhằm thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong các doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam.

Mục tiêu cụ thể của nghiên cứu:

- (i) Rà soát và phân tích thực trạng đổi mới sáng tạo xanh tại các doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam;
- (ii) Đánh giá tác động của đổi mới sáng tạo xanh đối với hoạt động của các doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam;
- (iii) Lựa chọn và trình bày 30 doanh nghiệp nhỏ và vừa đổi mới sáng tạo xanh điển hình;
- (iv) Đề xuất khuyến nghị cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa và các nhà hoạch định chính sách nhằm thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam.

3. Sản phẩm đầu ra

- 01 báo cáo “Tổng quan cơ sở lý thuyết và kinh nghiệm quốc tế về thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa”;
- 01 báo cáo “Tổng quan thực trạng đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam”;
- 01 báo cáo tổng hợp kết quả nghiên cứu “Thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam”;
- 01 báo cáo “Tiêu chí lựa chọn các doanh nghiệp nhỏ và vừa đổi mới sáng tạo xanh và nội dung phỏng vấn sâu doanh nghiệp nhỏ và vừa và chính quyền địa phương”;
- 01 báo cáo “Phân tích kết quả khảo sát địa phương về thực trạng thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa”.

Tất cả các báo cáo phải được gửi cho Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương ở cả bản cứng và bản mềm ở định dạng PDF hoặc WORD.

4. Nhiệm vụ và yêu cầu đối với tư vấn

Tuyển dụng 05 chuyên gia tư vấn trong nước thực hiện nghiên cứu làm rõ các vấn đề về thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa theo các nội dung cụ thể sau đây:

4.1. Tư vấn 1 thực hiện báo cáo: *“Tổng quan cơ sở lý thuyết và kinh nghiệm quốc tế về thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa”*

- Nhiệm vụ của tư vấn:

- ✓ Xây dựng báo cáo với các nội dung sau:

- Khái niệm, phân loại và vai trò của đổi mới sáng tạo xanh, đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa

- Các yếu tố ảnh hưởng đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa

- Chính sách thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa

- Kinh nghiệm thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa của một số nước

- Bài học và một số gợi ý chính sách cho Việt Nam

- ✓ Cung cấp tài liệu nghiên cứu và các tài liệu, dữ liệu liên quan khác cho chuyên gia tư vấn thực hiện báo cáo tổng hợp *“Thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam”*.

- Yêu cầu đối với tư vấn:

- Tốt nghiệp Thạc sĩ chuyên ngành kinh tế, quản lý kinh tế, kinh tế quốc tế, kinh tế môi trường, hoặc những ngành khác có liên quan (có bằng Tiến sĩ là lợi thế).

- Có ít nhất 10 năm kinh nghiệm trong nghiên cứu, giảng dạy, đào tạo hoặc có vị trí công tác liên quan đến quản lý nhà nước về kinh tế và doanh nghiệp.

- Có kinh nghiệm nghiên cứu về các vấn đề liên quan đến thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa.

- Đã từng tham gia tư vấn cho các dự án của các tổ chức trong hoặc ngoài nước tài trợ.

- Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.

- Có tinh thần làm việc trung thực, nghiêm túc, chuyên nghiệp.

4.2. Tư vấn 2 thực hiện báo cáo: *“Tổng quan thực trạng đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam”*

- Nhiệm vụ của tư vấn:

- ✓ Xây dựng báo cáo với các nội dung sau:

- Tổng quan doanh nghiệp nhỏ và vừa và đổi mới sáng tạo trong doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Việt Nam

- Thực trạng thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Việt Nam

– Đánh giá chung về kết quả thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Việt Nam

✓ Cung cấp tài liệu nghiên cứu và các tài liệu, dữ liệu liên quan khác cho chuyên gia tư vấn thực hiện báo cáo tổng hợp “Thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Việt Nam”.

- Yêu cầu đối với tư vấn:

– Tốt nghiệp Thạc sĩ chuyên ngành kinh tế, quản lý kinh tế, kinh tế quốc tế, kinh tế môi trường, hoặc những ngành khác có liên quan (có bằng Tiến sĩ là lợi thế).

– Có ít nhất 10 năm kinh nghiệm trong nghiên cứu, giảng dạy, đào tạo hoặc có vị trí công tác liên quan đến quản lý nhà nước về kinh tế và doanh nghiệp.

– Có kinh nghiệm nghiên cứu về các vấn đề liên quan đến thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa.

– Đã từng tham gia tư vấn cho các dự án của các tổ chức trong hoặc ngoài nước tài trợ.

– Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.

– Có tinh thần làm việc trung thực, nghiêm túc, chuyên nghiệp.

4.3. Tư vấn 3 thực hiện báo cáo tổng hợp kết quả nghiên cứu “Thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam”

- Nhiệm vụ của tư vấn:

✓ Tổng hợp các kết quả nghiên cứu, các tài liệu, dữ liệu do các Tư vấn 1 và 2 cung cấp.

✓ Xây dựng báo cáo với các nội dung sau:

– Giới thiệu nghiên cứu

– Cơ sở lý luận về đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa: khái niệm, phân loại, các yếu tố ảnh hưởng, tiêu chí đo lường

– Kinh nghiệm thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa của một số nước

– Thực trạng thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Việt Nam

– Bối cảnh, cơ hội và thách thức đối với việc thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Việt Nam

– Kiến nghị các giải pháp thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Việt Nam đối với Chính phủ và doanh nghiệp

- Yêu cầu đối với tư vấn:
 - Tốt nghiệp Thạc sĩ chuyên ngành kinh tế, quản lý kinh tế, kinh tế quốc tế, kinh tế môi trường, hoặc những ngành khác có liên quan (có bằng Tiến sĩ là lợi thế).
 - Có ít nhất 10 năm kinh nghiệm trong nghiên cứu, giảng dạy, đào tạo hoặc có vị trí công tác liên quan đến quản lý nhà nước về kinh tế và doanh nghiệp.
 - Có kinh nghiệm nghiên cứu về các vấn đề liên quan đến thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa.
 - Đã từng tham gia tư vấn cho các dự án của các tổ chức trong hoặc ngoài nước tài trợ.
 - Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.
 - Có tinh thần làm việc trung thực, nghiêm túc, chuyên nghiệp.

4.4. Tư vấn 4 thực hiện báo cáo *“Tiêu chí lựa chọn các doanh nghiệp nhỏ và vừa đổi mới sáng tạo xanh và nội dung phỏng vấn sâu doanh nghiệp nhỏ và vừa và chính quyền địa phương”*

- Nhiệm vụ của tư vấn:
 - ✓ Xây dựng báo cáo với các nội dung sau:
 - Tiêu chí lựa chọn các doanh nghiệp nhỏ và vừa đổi mới sáng tạo xanh.
 - Nội dung phỏng vấn sâu doanh nghiệp nhỏ và vừa về thực trạng đổi mới sáng tạo xanh và chương trình hỗ trợ từ phía nhà nước.
 - Nội dung phỏng vấn sâu chính quyền địa phương khảo sát về thực trạng triển khai các chính sách, chương trình thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam.
 - ✓ Cung cấp tài liệu nghiên cứu và các tài liệu, dữ liệu liên quan khác cho chuyên gia tư vấn thực hiện báo cáo tổng hợp *“Thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Việt Nam”*.
- Yêu cầu đối với tư vấn:
 - Tốt nghiệp Thạc sĩ chuyên ngành kinh tế, quản lý kinh tế, kinh tế quốc tế, kinh tế môi trường, hoặc những ngành khác có liên quan (có bằng Tiến sĩ là lợi thế).
 - Có ít nhất 5 năm kinh nghiệm trong nghiên cứu, giảng dạy, đào tạo hoặc có vị trí công tác liên quan đến quản lý nhà nước về kinh tế và doanh nghiệp.
 - Có kinh nghiệm phân tích dữ liệu và nghiên cứu về các vấn đề liên quan đến thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa.

– Đã từng tham gia tư vấn cho các dự án của các tổ chức trong hoặc ngoài nước tài trợ.

– Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.

– Có tinh thần làm việc trung thực, nghiêm túc, chuyên nghiệp.

4.5. Tư vấn 5 thực hiện báo cáo “*Phân tích kết quả khảo sát địa phương về thực trạng thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa*”

- Nhiệm vụ của tư vấn:

- ✓ Xây dựng báo cáo với các nội dung sau:

- Phân tích kết quả phỏng vấn sâu doanh nghiệp nhỏ và vừa về thực trạng đổi mới sáng tạo xanh và chương trình hỗ trợ từ phía nhà nước.

- Phân tích kết quả phỏng vấn sâu chính quyền tại các địa phương khảo sát về thực trạng triển khai các chính sách, chương trình thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa.

- Đề xuất kiến nghị các giải pháp thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Việt Nam đối với Chính phủ và doanh nghiệp.

- ✓ Cung cấp tài liệu nghiên cứu và các tài liệu, dữ liệu liên quan khác cho chuyên gia tư vấn thực hiện báo cáo tổng hợp “Thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Việt Nam”.

- Yêu cầu đối với tư vấn:

- Tốt nghiệp Thạc sĩ chuyên ngành kinh tế, quản lý kinh tế, kinh tế quốc tế, kinh tế môi trường, hoặc những ngành khác có liên quan (có bằng Tiến sĩ là lợi thế).

- Có ít nhất 5 năm kinh nghiệm trong nghiên cứu, giảng dạy, đào tạo hoặc có vị trí công tác liên quan đến quản lý nhà nước về kinh tế và doanh nghiệp.

- Có kinh nghiệm phân tích dữ liệu và nghiên cứu về các vấn đề liên quan đến thúc đẩy đổi mới sáng tạo xanh trong doanh nghiệp nhỏ và vừa.

- Đã từng tham gia tư vấn cho các dự án của các tổ chức trong hoặc ngoài nước tài trợ.

- Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.

- Có tinh thần làm việc trung thực, nghiêm túc, chuyên nghiệp.

5. Thời gian thực hiện:

- **Đối với tư vấn 1 và 2:**

- Thời hạn nộp báo cáo dự kiến: ngày 31/08/2023

- ***Đối với tư vấn 3:***
 - Thời hạn nộp báo cáo dự kiến: ngày 15/03/2024
- ***Đối với tư vấn 4:***
 - Thời hạn nộp báo cáo dự kiến: ngày 31/08/2023
- ***Đối với tư vấn 5:***
 - Thời hạn nộp báo cáo dự kiến: ngày 29/12/2023

6. Trách nhiệm của Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương

- Cung cấp các nghiên cứu liên quan (nếu được yêu cầu).
- Đưa ra những phản hồi/ bình luận về kết quả nghiên cứu của tư vấn.
- Ký hợp đồng và thực hiện thanh toán theo đúng quy định.